

เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาปริญญาตรีกับกระบวนการตัดสินใจเลือก
เรียนต่อระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

**A Comparison of Personal Factors of Undergraduate Students with the
Decision-Making Process for Master's Degree Program Selection
at Southeast Bangkok University**

วสพร ต้นประเสริฐ¹ และ จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร²

¹มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ²มหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Wasaporn Tanprasert¹ and Jirasek Trimetsoontorn²

¹King Mongkut's University of Technology Thonburi,

²Southeast Bangkok University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: wasaporn.tan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 350 คน เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามออนไลน์ และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า เพศ ที่แตกต่างกันมีกระบวนการตัดสินใจด้านการประเมินทางเลือกที่แตกต่างกัน ขณะที่นักศึกษาเรียนที่แตกต่างกันมีกระบวนการตัดสินใจ ด้านการค้นหาข้อมูล การตัดสินใจเลือก และพฤติกรรมหลังการเลือก และผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่แตกต่างกันมีกระบวนการตัดสินใจด้านการตระหนักถึงปัญหา การค้นหาข้อมูล และการตัดสินใจเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นปัจจัยที่สำคัญในการวางแผนกลยุทธ์การตลาดและพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่อไป

คำสำคัญ: ปัจจัยส่วนบุคคล; กระบวนการตัดสินใจ; ระดับปริญญาโท

* วันที่รับบทความ : 9 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 22 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 23 พฤศจิกายน 2567

Received: November 9 2024; Revised: November 22 2024; Accepted: November 23 2024

Abstract

This research aims to study and compare personal factors with the decision-making process in master's degree program selection at Southeast Bangkok University. The sample group in this study was 350 undergraduate student. The research instrument used an online questionnaire. The statistics used to analyze the data to test the hypothesis were t-test, one-way ANOVA, and pairwise comparison using Scheffe's Method. The results of this research found that different genders had different decision-making processes in evaluating alternatives. Different faculties of students had different decision-making processes in information search, decision-making, and post-choice behavior. Different academic performance (GPA) had different decision-making processes in problem awareness, information search, and decision-making at a statistically significant level of 0.05. This is an important factor in planning a marketing strategy to develop a curriculum that meets the needs of the target group.

Keywords: Personal factor; Decision making process; Graduate curriculum

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย กำลังเผชิญความท้าทายสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ยิ่งในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการศึกษา ส่งผลให้สถาบันการศึกษาต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การบูรณาการการเรียนกับการทำงาน และการสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ แนวโน้มการศึกษาในอนาคตที่มุ่งสู่การเรียนแบบผสมผสาน การเรียนตามความต้องการ และการสะสมหน่วยกิตระยะยาว ล้วนเป็นปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนาการศึกษาระดับสูง โดยเฉพาะในระดับปริญญาโทที่ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) สรุปได้ว่า ประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในหลายอุตสาหกรรม และมีการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นพัฒนาคนให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) นอกจากนี้มีปัญหาค่าใช้จ่ายต่อปริญญาโทจำนวนน้อยลงสะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

ในปัจจุบันผู้เรียนมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการได้รับปริญญา แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดทางเลือกในการพัฒนาตนเองที่หลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการหรือนายจ้างที่เน้นทักษะและประสบการณ์จริงมากกว่าวุฒิการศึกษา ยิ่งทำให้การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อมีความสำคัญมากขึ้น รวมถึงสภาพปัญหาของการแข่งขันอย่างรุนแรงของสถาบันการศึกษา ทั้งของภาครัฐและเอกชนที่มีหลักสูตรระดับปริญญาโทจำนวนมาก แต่การศึกษาระดับ

ปริญญาโท ยังมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในตลาดแรงงาน อีกทั้งการแข่งขันที่สูงขึ้นในโลกของการทำงาน ทำให้หลายคนต้องการพัฒนาตนเองและเพิ่มพูนความรู้ในระดับที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทเป็นการตัดสินใจที่สำคัญและต้องพิจารณาปัจจัยหลายด้าน โดยเฉพาะปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพร้อม แรงจูงใจ และความคาดหวังต่อผลลัพธ์ของการศึกษา จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกับการตัดสินใจเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญ ได้แก่ อายุ รายได้ สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และภูมิฐานะ นั้น มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่แตกต่างกัน (ภักจจิรา เกตุบุตร และ สายพิณ ทองพัค, 2563; ศศิธร บุรณ์เจริญ, 2560; พรรณพณิช จันทาและอัจฉริยา ปราบอริพ่าย, 2558; รัชตนันท์ หมั่นมานะ และรุจจาภา แพ่งเกษร, 2557) และความท้าทายในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทมีปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านค่าใช้จ่าย การจัดสรรเวลา และการปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาจึงต้องเข้าใจถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ปัญหาจำนวนนักเรียนน้อยลง และสถาบันอื่นเปิดหลักสูตรคล้ายคลึงกันจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อการวางแผนและพัฒนาระบบการศึกษาระดับปริญญาโทให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังไม่เคยมีงานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนระดับปริญญาโทกับกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก โดยเริ่มต้นจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยดังกล่าวก่อน ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรปริญญาโท ให้สามารถแข่งขันกับสถาบันอื่นได้ และดึงดูดให้มีผู้เรียนเพิ่มขึ้นในระดับบัณฑิตศึกษา

บทความวิจัยนี้นำเสนอเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีกับกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก โดยครอบคลุมปัจจัยสำคัญ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี คณะ ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) และรายได้ของครอบครัว เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างในกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนระดับปริญญาโท ระหว่างกลุ่มที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษาและจะเป็นประโยชน์ ทั้งต่อสถาบันการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร และต่อผู้ที่สนใจศึกษาต่อในการประเมินความพร้อมของตนเอง และพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงการวางแผนการศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรปริญญาโทของของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

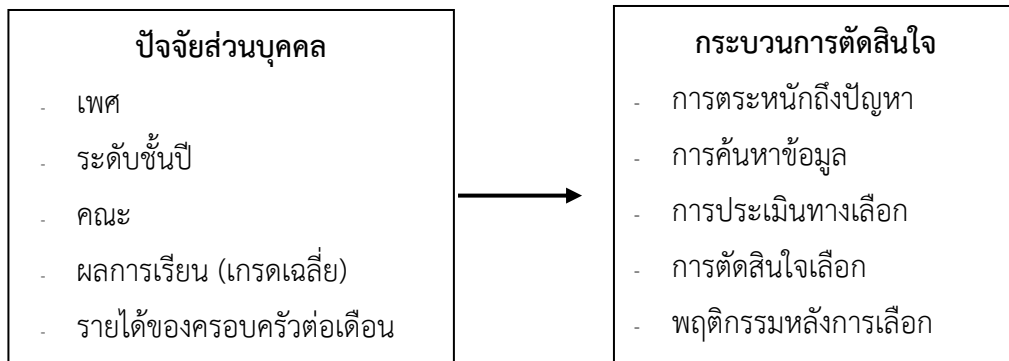
ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน จากตาราง Krejcie and Morgan (1970) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ โดยลักษณะคำถามเป็นปลายปิด และแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท แบ่งออกเป็น 5 ด้านๆ ละ 3 ข้อ ทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ตสเกล (Likert's Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย และสำคัญน้อยที่สุด ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยประเมินจากค่า IOC ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.95 โดยส่งแบบสอบถามออนไลน์ให้กลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ นำแบบสอบถามส่ง Link google form ให้กลุ่มตัวอย่างผ่านช่องทางการสื่อสารของแต่ละคณะ เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามกรอกแบบสอบถามแล้วข้อมูลจะส่งกลับทาง google form เรียบร้อย ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดก่อนนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะประชากรศาสตร์มีส่วนสำคัญที่นักการตลาดใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนการตลาด กล่าวได้ว่า คุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตัดสินใจ และรูปแบบการดำเนินชีวิต ที่จะช่วยในการกำหนดเป้าหมายทางการตลาด (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2550) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี คณะ ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน และแนวคิดของ Kotler & Keller (2016) เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การตระหนักถึงปัญหา การค้นหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจเลือก และพฤติกรรมหลังการเลือก มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปี คณะ ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) และรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทแตกต่างกัน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทที่มีเพศต่างกัน จำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	เพศ	M	S.D.	t	Sig.
การตระหนักถึงปัญหา	ชาย	4.15	0.79	-0.82	0.41
	หญิง	4.23	0.75		
การค้นหาข้อมูล	ชาย	3.95	0.87	-1.88	0.06
	หญิง	4.13	0.77		
การประเมินทางเลือก	ชาย	3.85	1.00	-2.04	0.04
	หญิง	4.08	0.78		
การตัดสินใจเลือก	ชาย	3.99	0.86	-0.88	0.38
	หญิง	4.08	0.82		
พฤติกรรมหลังการเลือก	ชาย	3.96	0.91	0.02	0.98
	หญิง	3.95	0.87		

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาเพศชายมีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทด้านการประเมินทางเลือก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายด้านความแตกต่างตามสมมุติฐาน พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการประเมินทางเลือก ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = -2.04$, $Sig = 0.04$) รายด้านอื่นและภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจด้านเรียนต่อระดับปริญญาโทด้านการประเมินทางเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทที่มีระดับชั้นปีต่างกัน จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

ด้าน	ระดับชั้นปี	M	S.D.	F	Sig.
การตระหนักถึงปัญหา	ปี 1	4.10	0.75	0.21	0.89
	ปี 2	4.19	0.68		
	ปี 3	4.21	0.71		
	ปี 4	4.22	0.81		
	รวม	4.21	0.76		
การค้นหาข้อมูล	ปี 1	4.16	0.58	0.32	0.81
	ปี 2	4.01	0.78		
	ปี 3	4.12	0.76		
	ปี 4	4.06	0.85		
	รวม	4.08	0.80		
การประเมินทางเลือก	ปี 1	4.12	0.61	0.83	0.48
	ปี 2	3.82	0.79		
	ปี 3	4.04	0.87		
	ปี 4	4.03	0.88		
	รวม	4.02	0.85		
การตัดสินใจเลือก	ปี 1	4.09	0.59	1.06	0.37
	ปี 2	3.83	0.79		
	ปี 3	4.11	0.81		
	ปี 4	4.06	0.88		
	รวม	4.05	0.83		
พฤติกรรมหลังการเลือก	ปี 1	3.79	0.86	1.59	0.19
	ปี 2	3.75	0.83		
	ปี 3	4.07	0.82		
	ปี 4	3.96	0.91		
	รวม	3.95	0.88		

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท เมื่อพิจารณาทางด้านความแตกต่างตามสมมุติฐาน พบว่า ระดับชั้นปีต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทที่มีคณะต่างกัน จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

ด้าน	คณะ	M	S.D.	F	Sig.
การตระหนักถึงปัญหา	บัญชีและการจัดการ	4.20	0.67	.76	.47
	โลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน	4.24	0.80		
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.12	0.72		
	รวม	4.21	0.76		
การค้นหาข้อมูล	บัญชีและการจัดการ	4.02	0.63	3.93	.02
	โลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน	4.17	0.85		
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.89	0.75		
	รวม	4.08	0.80		
การประเมินทางเลือก	บัญชีและการจัดการ	3.94	0.70	2.74	.07
	โลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน	4.10	0.84		
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.86	0.94		
	รวม	4.02	0.85		
การตัดสินใจเลือก	บัญชีและการจัดการ	4.02	0.69	4.38	.01
	โลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน	4.15	0.86		
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.84	0.81		
	รวม	4.05	0.83		
พฤติกรรมหลังการเลือก	บัญชีและการจัดการ	3.54	0.82	8.36	.00
	โลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน	4.04	0.89		
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.04	0.81		
	รวม	3.95	0.88		

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่มีคณะ ต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท เมื่อพิจารณารายด้านความแตกต่างตามสมมุติฐาน พบว่า คณะที่แตกต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการค้นหาข้อมูล ($F = 3.93, Sig = 0.02$) ด้านการตัดสินใจเลือก ($F = 4.38, Sig = 0.01$) และด้านพฤติกรรมหลังการเลือก ($F = 8.36, Sig = 0.00$) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปได้ว่า คณะที่แตกต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการตัดสินใจเลือก และด้านพฤติกรรมหลังการเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการตัดสินใจเลือก และด้านพฤติกรรมหลังการเลือก จำแนกตามคณะเป็นรายคู่

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	บัญชีและการจัดการ	โลจิสติกส์และ เทคโนโลยีการบิน	วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี
ด้านการค้นหาข้อมูล		4.02	4.17	3.89
บัญชีและการจัดการ	4.02		-0.1505 (0.44)	0.1310 (0.63)
โลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน	4.17			0.2815* (0.02)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.89			
ด้านการตัดสินใจเลือก		4.02	4.15	3.84
บัญชีและการจัดการ	4.02		-0.1321 (0.55)	0.1816 (0.43)
โลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน	4.15			0.3137* (0.01)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.84			
ด้านพฤติกรรมหลังการเลือก		3.54	4.04	4.04
บัญชีและการจัดการ	3.54		-0.5033* (0.00)	0.4994* (0.00)
โลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน	4.04			0.0039 (1.00)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.04			

จากตารางที่ 4 เมื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการค้นหาข้อมูล จำแนกตามคณะ เป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษากระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการค้นหาข้อมูล และ ด้านการตัดสินใจเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 1 คู่ คือ คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน กับ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนด้านพฤติกรรมหลังการเลือก มีจำนวน 2 คู่ คือ 1. คณะบัญชีและการจัดการ กับ คณะโลจิสติกส์และเทคโนโลยีการบิน และ 2. คณะกลุ่มบัญชีและการจัดการ กับกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทที่มีผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ต่างกันจำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

ด้าน	ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย)	M	S.D.	F	Sig.
การตระหนักถึงปัญหา	ต่ำกว่า 2.00	3.28	1.44	3.78	0.01
	2.00 – 2.50	4.10	0.77		
	มากกว่า 2.50 -3.00	4.27	0.71		
	มากกว่า 3.00	4.23	0.74		
	รวม	4.21	0.76		
การค้นหาข้อมูล	ต่ำกว่า 2.00	3.17	1.33	3.28	0.02
	2.00 – 2.50	3.99	0.81		
	มากกว่า 2.50 -3.00	4.16	0.75		
	มากกว่า 3.00	4.09	0.79		
	รวม	4.08	0.80		
การประเมินทางเลือก	ต่ำกว่า 2.00	3.28	1.44	1.79	0.15
	2.00 – 2.50	3.97	0.87		
	มากกว่า 2.50 -3.00	4.08	0.77		
	มากกว่า 3.00	4.02	0.87		
	รวม	4.02	0.85		
การตัดสินใจเลือก	ต่ำกว่า 2.00	3.28	1.44	4.21	0.01
	2.00 – 2.50	3.81	0.93		
	มากกว่า 2.50 -3.00	4.07	0.80		
	มากกว่า 3.00	4.15	0.77		
	รวม	4.05	0.83		
พฤติกรรมหลังการเลือก	ต่ำกว่า 2.00	3.28	1.44	1.94	0.12
	2.00 – 2.50	3.82	0.85		
	มากกว่า 2.50 -3.00	3.97	0.93		
	มากกว่า 3.00	4.01	0.82		
	รวม	3.95	0.88		

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท เมื่อพิจารณารายด้านความแตกต่างตามสมมุติฐาน พบว่า ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่แตกต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการตระหนักถึงปัญหา ($F = 3.78$, $Sig = 0.01$) ด้านการค้นหาข้อมูล ($F = 3.28$, $Sig = 0.02$) และ ด้านการตัดสินใจเลือก ($F = 4.21$, $Sig = 0.01$) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปได้ว่า ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่แตกต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจด้านเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการตระหนักถึงปัญหา ด้านการค้นหาข้อมูล และ ด้านการตัดสินใจเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการตระหนักถึงปัญหา การค้นหาข้อมูล และด้านการตัดสินใจเลือก จำแนกตามผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) เป็นรายคู่

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 2.50	มากกว่า 2.50 -3.00	มากกว่า 3.00
ด้านการตระหนักถึงปัญหา		3.28	4.10	4.27	4.23
ต่ำกว่า 2.00	3.28		-0.8234 (0.09)	-0.9967* (0.02)	-0.9490* (0.03)
2.00 – 2.50	4.10			-0.1733 (0.57)	-0.1256 (0.76)
มากกว่า 2.50 -3.00	4.27				0.8234 (0.09)
มากกว่า 3.00	4.23				
ด้านการค้นหาข้อมูล	ค่าเฉลี่ย	3.17	3.99	4.16	4.09
ต่ำกว่า 2.00	3.17		-0.8274 (0.12)	-0.9930* (0.03)	-0.9201 (0.04)
2.00 – 2.50	3.99			-0.1656 (0.65)	-0.0927 (0.04)
มากกว่า 2.50 -3.00	4.16				0.0729 (0.90)
มากกว่า 3.00	4.09				

ด้านการตัดสินใจเลือก	ค่าเฉลี่ย	3.28	3.81	4.07	4.15
ต่ำกว่า 2.00	3.28		-0.5317 (0.52)	-0.7923 (0.15)	-0.8702 (0.09)
2.00 – 2.50	3.81			-0.2605 (0.28)	-0.3384 (0.07)
มากกว่า 2.50 -3.00	4.07				-0.779 (0.89)
มากกว่า 3.00	4.15				

จากตารางที่ 6 เมื่อเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการค้นหาข้อมูล จำแนกตามผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) เป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษากระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการตระหนักถึงปัญหา การค้นหาข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ คือ ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ต่ำกว่า 2.00 กับ มากกว่า 2.50 -3.00 และผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ต่ำกว่า 2.00 กับ มากกว่า 3.00 ด้านการค้นหาข้อมูล มีจำนวน 1 คู่ คือ ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ต่ำกว่า 2.00 กับ มากกว่า 2.50 -3.00 ส่วนด้านพฤติกรรมหลังการเลือก ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) แต่ละรายคู่ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

ด้าน	รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	M	S.D.	F	Sig.
การตระหนักถึงปัญหา	ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.15	0.68	1.37	0.25
	15,000-25,000 บาท	4.28	0.70		
	มากกว่า 25,000-40,000 บาท	4.05	0.90		
	มากกว่า 40,000 บาท	4.26	0.93		
	รวม	4.21	0.76		
การค้นหาข้อมูล	ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.09	0.67	0.08	0.97
	15,000-25,000 บาท	4.09	0.81		
	มากกว่า 25,000-40,000 บาท	4.10	0.88		
	มากกว่า 40,000 บาท	4.03	0.96		
	รวม	4.08	0.80		
การประเมินทางเลือก	ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.00	0.65	0.04	0.99
	15,000-25,000 บาท	4.03	0.91		
	มากกว่า 25,000-40,000 บาท	4.04	0.84		
	มากกว่า 40,000 บาท	4.01	1.03		
	รวม	4.02	0.85		
การตัดสินใจเลือก	ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.09	0.69	1.50	0.21
	15,000-25,000 บาท	4.09	0.82		
	มากกว่า 25,000-40,000 บาท	4.10	0.83		
	มากกว่า 40,000 บาท	3.83	1.08		
	รวม	4.05	0.83		
พฤติกรรมหลังการเลือก	ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.91	0.78	0.31	0.82
	15,000-25,000 บาท	4.00	0.85		
	มากกว่า 25,000-40,000 บาท	3.88	1.00		
	มากกว่า 40,000 บาท	3.98	1.04		
	รวม	3.95	0.88		

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท เมื่อพิจารณารายด้านความแตกต่างตามสมมุติฐาน พบว่า รายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรโดยอาศัยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเซนต์อีส์ท์บางกอก

จากข้อมูลเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านเพศในการประเมินทางเลือก ด้านคณะ ในการค้นหาข้อมูล การตัดสินใจเลือก และพฤติกรรมหลังการเลือก และด้านผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ในการตระหนักถึงปัญหา การค้นหาข้อมูล และการตัดสินใจเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการตัดสินใจของนักศึกษา และตอบสนองความต้องการนักศึกษาในปัจจุบัน ดังนี้

1. ออกแบบหลักสูตรและรูปแบบกิจกรรมที่ยืดหยุ่น เหมาะสมกับทั้งเพศชายและหญิง และมีการเปรียบเทียบรายวิชาของหลักสูตรให้เป็นข้อมูลในการประเมินทางเลือก
2. บูรณาหลักสูตรระหว่างศาสตร์แต่ละคณะ และสร้างความเชื่อมโยงของสาขาวิชาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท
3. สร้างการรับรู้ สื่อสารผลลัพธ์และคุณค่าของหลักสูตรที่จะได้รับอย่างชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าและค่าตอบแทนในสายอาชีพนั้นๆ
4. พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อให้สืบค้นข้อมูลหลักสูตรได้อย่างสะดวก รวดเร็วและง่ายต่อเข้าถึง
5. กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกพิจารณาทั้งผลการเรียน และประสบการณ์
6. จัดกิจกรรม open house แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากศิษย์เก่า เพื่อแนะนำให้ผู้อื่นเข้ามาเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์อีส์ท์บางกอก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี คณะ ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยโดยนำเสนอประเด็นตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

เพศ ที่แตกต่างกันมีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการประเมินทางเลือก โดยจะเปรียบเทียบรายวิชาของหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องงานวิจัยของรัตนสุตา โสภวัฒน์กุล และคณะ (2566) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า เพศ ที่

แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของภักจิรา เกตุบุตร และ สายพิน ทองพัด (2563) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า เพศ แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในขณะที่นักศึกษาที่เรียนในคณะแตกต่างกัน มีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท ด้านการค้นหาค้นหาข้อมูล ด้านการตัดสินใจเลือก และด้านพฤติกรรมหลังการเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชตนันท์ หมั่นมานะ และรุจภา พ่างเกษร (2557) พบว่า คณะที่ศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ที่แตกต่างกันมีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท รายละเอียดการตระหนักถึงปัญหา การค้นหาค้นหาข้อมูล และด้านการตัดสินใจเลือก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักจิรา เกตุบุตร และ สายพิน ทองพัด (2563) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสม แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของงานวิจัยของ ศศิธร บุรณ์เจริญ (2560) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาโทของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิเคราะห์ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว หลักสูตรและสาขาวิชาที่กำลังศึกษาและเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา และงานวิจัยของพรรณพนัช จันทาและอัจฉริยา ปราบอริพาย (2558) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน มีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล 2 ด้าน คือ ระดับชั้นปี และ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโทแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ ภักจิรา เกตุบุตร และ สายพิน ทองพัด (2563) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนแตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ กระบวนการตัดสินใจในการเรียนต่อระดับปริญญาโท อาจจะขึ้นอยู่กับนักศึกษาที่มีความตระหนักถึงปัญหา ความต้องการของตนเองที่ต้องการความรู้เพิ่มเติม ต้องการก้าวหน้าในอาชีพ เลื่อนตำแหน่ง และต้องการมีเงินเดือนที่สูงขึ้น เป็นกระบวนการแรกก่อนที่จะตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาส์โลว์ที่เสนอว่า มนุษย์จะถูกกระตุ้นให้เติมเต็มความต้องการขั้นพื้นฐานในลำดับต้นก่อนที่จะมีพัฒนาความต้องการในลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. หลักสูตรสามารถนำผลวิจัยไป กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวางแผนเปิดรับนิสิตที่สนใจเรียนต่อในระดับปริญญาโท เพื่อให้มีจำนวนผู้เรียนมากขึ้น โดยจัดกิจกรรมแนะแนวศึกษาต่อระดับปริญญาโทแต่ละคณะ เช่น การเปรียบเทียบรายวิชาของหลักสูตรปริญญาโทให้กับนักศึกษาปริญญาตรี และจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น มอบสิทธิพิเศษสำหรับศิษย์เก่าและนักศึกษาปัจจุบันเพื่อแนะนำผู้อื่นให้มาเรียน หรือกลับมาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

2. เป็นข้อมูลที่ช่วยให้สถาบันการศึกษา สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการบริการให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เช่น ปรับปรุงรายวิชาของแต่ละหลักสูตรให้ทันสมัย และการสื่อสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรปริญญาโทให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย สะดวกและง่ายต่อการค้นหาข้อมูล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาโท เปรียบเทียบมหาวิทยาลัยภาครัฐและเอกชน เพื่อสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสร้างความได้เปรียบเทียบในการแข่งขัน

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจในนักศึกษาที่เรียนต่อและที่ยังไม่ได้เรียนต่อในระดับปริญญาโท เพื่อนำมาวางแผนกลยุทธ์ในการเปิดรับนักศึกษา หรือพัฒนารายวิชาและการให้บริการของหลักสูตรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พรรณพนัช จันทา และ อัจฉริยา ปราบอริพ่าย. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 8 (1), 291-318.
- ภักจิรา เกตุบุตร และ สายพิน ทองพัด. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *Journal of Professional Routine to Research*. 7, 42-51
- รัชตนันท์ หมั่นมานะ และ รุจภา แพ่งเกษร. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ*. 4 (2), 627-639.
- รัตนสุดา โสภวัฒน์กุล และคณะ. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาวิทยาสาสตร์สุขภาพคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. *Mahidol R2R e-Journal*. 10 (2), 130-139. 10.14456/jmu.2023.21
- ศศิธร บุรณ์เจริญ. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาโทของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *Mahidol R2R e-Journal*. 4 (2), 136-159. 10.14456/jmu.2017.27
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บริษัท ธีระฟิล์มและไซเท็ก จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management. (15th ed.)*. London: Education, Inc
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), pp. 607-610.